

Skærpede adgangskrav til det almene gymnasium vil efterlade betydelige uløste problemer

Af chefkonsulent Jens Lund Andersen og forskningschef Karsten Bo Larsen (T: 41220476)

07-08-2024

Resumé

Det fremgår af regeringsgrundlaget, at regeringen vil se på mulighederne for at skærpe adgangskravene til de gymnasiale uddannelser. Aktuelt er kravene med enkelte undtagelser mindst 5 for optagelse på stx, htx og hhx og mindst 4 for optagelse på hf.

Karakterkrav er en simpel og effektiv metode til at begrænse optaget af elever på de gymnasiale uddannelser¹. De gymnasiale uddannelser er studieforberedende ungdomsuddannelser – dvs. at de har til formål at kvalificere de studerende til at læse videre ved dernæst at søge ind på en videregående uddannelse. Formålet med karakterkravene på de gymnasiale uddannelser må således primært være at udvælge de elever, der efterfølgende vil gennemføre en videregående uddannelse. Desværre er karaktererne ikke en perfekt indikator for en elevs evner og muligheder. Derfor vil der også være en omkostning ved skærpede karakterkrav, da man kommer til at afvise nogle elever, der på trods af karakterer fra folkeskolen alligevel er egnede til at gennemføre og efterfølgende anvende den pågældende uddannelse.

Denne analyse ser nærmere på de forventede fordele og ulemper ved skærpede adgangskrav.

De væsentligste resultater er:

- Der blev i 2019-21 i gennemsnit optaget 43.600 elever på stx, htx og hhx og 9.750 elever på hf årligt. Af disse blev der efter undtagelsesreglerne optaget ca. 1.100 elever (3 pct.) på stx, htx og hhx og 1.350 elever (14 pct) på hf.
- Uden undtagelsesregler og med et karakterkrav på hhv. 6, 7 eller 8 på stx, htx og hhx ville man få en forøgelse i antallet af elever, der ikke bliver optaget på hhv. ca. 4.300, 9.900 eller 17.900.
- 80 pct. af eleverne, der afsluttede en stx, htx eller hhx i 2017, havde fem år senere i 2022 afsluttet eller var i gang med en videregående uddannelse. De resterende 20 pct. var enten ufaglærte (11 pct.) eller havde taget en erhvervsuddannelse (9 pct.), der ikke kræver en studentereksamen. 50 pct. af eleverne, der ikke er kommet på en videregående uddannelse, havde et karaktergennemsnit på over 7 fra folkeskolen.
- For elever på stx, hhx og htx med mindre end 5 i karaktergennemsnit i grundskolen havde 60 pct. fem år efter deres studentereksamen enten afsluttet eller var i gang med en videregående uddannelse. For elever med mellem 5 og 6 i karaktergennemsnit fra folkeskolen var tallet 66 pct., og for elever mellem 6 og 7 var det 72 pct.
- 56 pct. af eleverne der afsluttede en hf havde fem år efter enten afsluttet eller var i gang med en videregående uddannelse. Det tilsvarende tal var 52 pct. for de elever, der havde mindre end 4 i karaktergennemsnit i grundskolen.
- Frafaldet er større på hf end på stx, htx og hhx, og sandsynligheden for frafald falder jo højere karakterer eleverne får i grundskolen. Frafaldet på hf var på 24 pct i årene 2019-21, og

¹ <https://www.stm.dk/statsministeriet/publikationer/regeringsgrundlag-2022/>

frafaldsprocenten for personer optaget under undtagelsesreglerne var på 36 pct. På stx, htx og hhx var frafaldet på 11 pct. samlet set og 49 pct. for personer optaget under undtagelsesreglerne.

- Elever på hf får i gennemsnit 0,6-0,8 karakterpoint højere karakterer sammenlignet med stx, htx og hhx, når der tages højde for deres karakterer i grundskolen. Elever med en hf-eksamen har således bedre mulighed for at komme ind på en videregående uddannelse end elever med en fx en stx, for de uddannelser hvor en hf-eksamen er tilstrækkelig.

Samlet set kan man konkludere, at skærpede karakterkrav til de gymnasiale uddannelser vil give en betydelig reduktion i antallet af elever, der får en gymnasial uddannelse, uden de bruger den til at søge ind på en videregående uddannelse. På stx, hhx og htx vil et karakterkrav på 7 betyde, at ca. halvdelen af disse elever ikke ville være blevet optaget. På den anden side vil der også være en betydelig omkostning i form af, at man samtidig kommer til at afvise mange unge, der på trods af lave karakterer fra folkeskolen alligevel er i stand til at gennemføre gymnasiet og komme ind på en videregående uddannelse.

Det har været foreslået kun at øge karakterkravet på stx, hhx og htx og fastholde det på hf eller lave en ny hf-lignende uddannelse med lavere adgangskrav. Det vil give de afviste elever fra stx, hhx og htx en mulighed for i stedet at få en hf-eksamen (eller noget tilsvarende), men hf-uddannelsen er ikke bedre end stx, hhx og htx til at få deres elever videre på videregående uddannelser.

Derfor har vi set nærmere på, om der er andre politiktiltag, der kan give skolerne og den enkelte unge borger bedre incitament til ikke at bruge tid på en gymnasial uddannelse, der aldrig bliver brugt til at tage en videregående uddannelse eller til på anden måde at opnå et afkast i deres videre arbejdsliv.

De mest oplagte alternative eller supplerende politiktiltag er følgende:

- Taxametersystemet giver i dag skolerne et betydeligt økonomisk incitament til at dispensere for elever, der ikke opfylder karakterkravet. Derfor bør man overveje at begrænse dispensationsmulighederne og/eller ændre taxametersystemet, jf. nedenstående.
- En reform af taxametersystemet der bl.a. giver gymnasierne et mindre incitament til at fokusere på at optage og fastholde elever, der ikke har tilstrækkelig motivation og/eller faglige evner. Det kan gøres ved at gøre tilskuddet mindre afhængigt af antal elever og i stedet gøre en større del af tilskuddet afhængigt af skolens faglige løfteevne for alle elever.
- Reduktion af SU'en på ungdomsuddannelserne eller en omlægning til i højere grad at være baseret på lån, da det vil gøre det mindre økonomisk attraktivt at tage en ungdomsuddannelse, som man ikke bruger til noget.
- Brugerbetaling har på andre områder vist sig at være et effektivt middel til at opnå en bedre anvendelse af skattefinansierede ydelser. Derfor kan man overveje mulighederne for at indføre begrænset brugerbetaling på ungdomsuddannelserne mhp. at gøre det mindre økonomisk attraktivt at tage en ungdomsuddannelse, som man ikke bruger til noget. Dette vanskeliggøres dog af, at en meget stor del af eleverne på ungdomsuddannelserne er under 18 år i en stor del af den tid, hvor de går på ungdomsuddannelsen. Desuden bør overvejelserne om brugerbetaling i givet fald også omfatte de videregående uddannelser. Derfor vil det være mest oplagt at starte med at overveje en ændret taxametermodel og/eller en reduktion af SU'en.

Analyse

Vi har undersøgt konsekvenserne af at skærpe de nuværende optagelseskrav til en gymnasial uddannelse, ud fra en vurdering af risikoen for frafald, karakterniveauet i gymnasiet og manglende efterfølgende brug af den gymnasiale uddannelse. Konkret har vi undersøgt, sammenhængen mellem karakterer i grundskolen og

- antallet af elever optaget på en gymnasial uddannelse samt frafaldsprocenten
- elevernes karakterer på den gymnasiale uddannelse
- elevernes uddannelsesstatus 5 år efter den gymnasiale uddannelse

Analysen skelner mellem de gymnasiale uddannelser stx, htx og hhx på den ene side og hf på den anden, da der er forskel i optagelseskravene mellem dem.

Optagelseskravene til de gymnasiale uddannelser er fastlagt ud fra de gennemsnitlige standpunktskarakterer i 9./10. klasse og eksamensresultaterne ved de lovbundne prøver ved folkeskolens afgangseksamen. I analysen anvendes ét samlet karakterkrav, der er beregnet som den mindste af henholdsvis gennemsnittet af standpunktskaraktererne eller eksamenskaraktererne. En elev med 7 i gennemsnit i standpunktskarakter og 8 i eksamenskarakterer indgår således i analysen med et karaktergennemsnit på 7.

Baggrunden for analysen er, at SVM-regeringen ifølge regeringsgrundlaget vil undersøge mulighederne for at skærpe adgangen til de gymnasiale uddannelser². En sådan skærpelse kan bl.a. være krav om højere karakterer for at blive optaget på en gymnasial uddannelse. I dag er kravene med visse undtagelser mindst 5 i gennemsnit i både standpunktskarakterer og eksamenskarakterer fra de bundne prøver ved folkeskolens afgangseksamen for optagelse på stx, htx og hhx og mindst 4 i karaktergennemsnit for optagelse på hf, jf. bilag 2.

Optag, frafald og skærpede karakterkrav

Der er en klar sammenhæng mellem elevernes karakterer i grundskolen og hyppigheden for optagelse på en gymnasial uddannelse samt et evt. efterfølgende frafald. Jo højere karakterer i grundskolen jo større er hyppigheden for optagelse på en gymnasial uddannelse, ligesom hyppigheden for frafald er mindre. Elever med lave karakterer i grundskolen fravælger typisk en gymnasial uddannelse, og de der vælger en gymnasial uddannelse vil i højere grad afbryde uddannelsen.

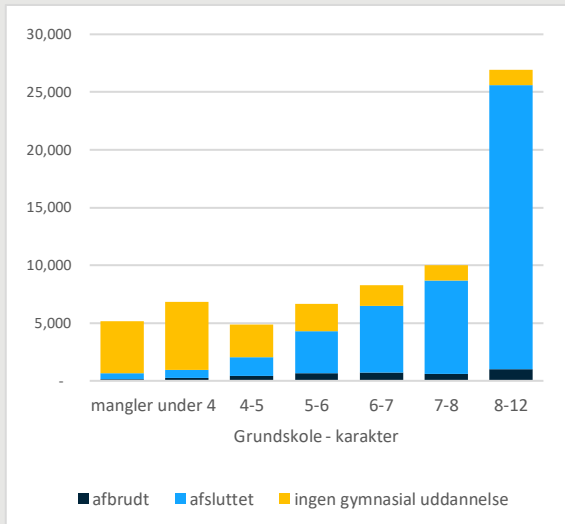
Figur 1 viser, at jo højere karakterer eleverne får i grundskolen, jo større er hyppigheden for, at de vælger en gymnasial uddannelse. Samtidig bliver frafaldsprocenten lavere. Sammenhængen mellem frafaldsprocent og karakterer i grundskolen er større for elever optaget på stx, htx og hhx end på hf. Frafaldsprocenten er således lavere på hf end på stx, htx og hhx for karakterer under 6 i grundskolen, mens frafaldsprocenten på hf er højere for karakterer over 6.

² [Regeringsgrundlag 2022 - Statsministeriet \(stm.dk\)](#)

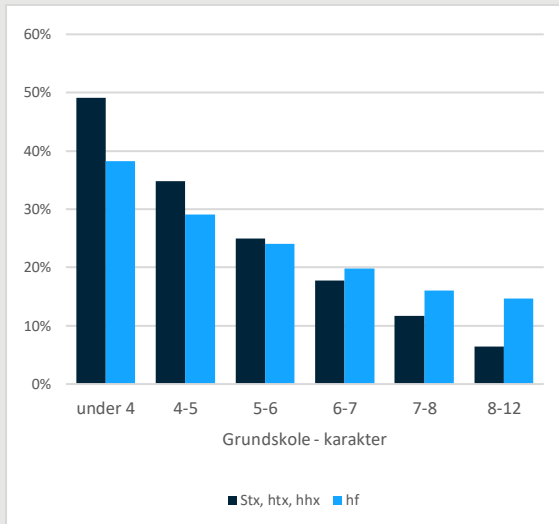
Figur 1

Antal optagne elever på gymnasiale uddannelser og frafaldsprocent i 2019-21

Antal personer i en årgang i grundskolen (2019-21) og deres status på gymnasial uddannelse

Frafaldsprocent 2019-21 på stx, htx og hhx sammenlignet med hf

Anm: Optagne elever kan afbryde deres uddannelse i mere end et år efter optagelse. For at beregne en realistisk frafaldsprocent har vi kun beregnet optag for årene 2019-21. CEPOS havde ved analysens afslutning ikke adgang til elevregistret for 2023 og 2024, hvorfor det ikke er muligt at beregne frafaldet for 2022 og 2023.

Kilde: CEPOS-beregninger på Danmarks Statistiks personregistre

I årene 2019-21 dimitterede ca. 68.800 elever årligt fra grundskolen. Af disse blev ca. 71 pct. eller 48.700 elever optaget på en gymnasial uddannelse. Heraf har 92 pct. enten afsluttet deres uddannelse eller fortsat er studerende, mens 8 pct. har afbrudt deres uddannelse. Der er dog forskel på, om frafaldsprocenten opgøres som antal elever eller som antal afbrudte uddannelsesforløb, da nogle elever kan have flere afbrudte uddannelsesforløb. Opgjort som afbrudte uddannelsesforløb er frafaldsprocenten på 11 pct. på stx, htx og hhx og 24 pct. på hf.

Ved at skærpe karakterkravene vil færre elever kunne optages på en gymnasial uddannelse. Det er fx muligt at fjerne undtagelsesbestemmelserne, så alle elever skal opfylde karakterkravene. Det er også muligt at hæve karakterkravene til fx 6 eller 7 eller differentiere mere mellem kravene til stx, htx og hhx på den ene side og hf på den anden.

Fjernes undtagelsesbestemmelserne vil ca. 1.150 færre elever blive optaget på stx, htx og hhx, mens ca. 1.350 færre elever vil blive optaget på hf. Derudover er der optaget ca. 1.100 elever, hvor der mangler information om deres karakterer fra grundskolen. En del af disse er optaget under undtagelsesbestemmelserne, men der er også udenlandske studerende blandt disse, som ikke har en registreret karakter fra grundskolen.

Skærpede adgangskrav til det almene gymnasium vil efterlade betydelige uløste problemer

Frafaldsprocenten er høj for disse elever. Ca. 38 pct. at eleverne optaget på undtagelsesbestemmelserne på stx, htx eller hhx har ikke gennemført deres uddannelse. Det samme er tilfældet for elever optaget på hf.

Hvis man ud over at afskaffe undtagelsesbestemmelserne også hæves karakterkravet til 6, 7 eller 8 vil yderligere 3.200, 8.800 eller 16.800 elever ikke blive optaget på stx, htx og hhx. På hf vil skærpede karakterkrav på 5, 6 eller 7 betyde, at henholdsvis 1.750, 3.600 eller 5.200 færre elever ville blive optaget.

Karakterer

Elever med lave karakterer i grundskolen får bedre karakterer på hf end på den 3-årige gymnasiale uddannelse. Faktisk er karaktergennemsnittet på hf ca. 0,6-0,8 karakterpoint højere end på stx, htx og hhx, når der tages hensyn til elevernes faglige udgangspunkt fra grundskolen.

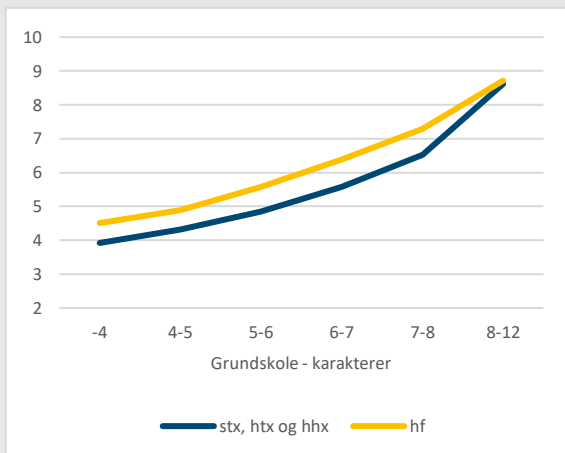
Karaktergennemsnittet ved de gymnasiale uddannelser fremgår af figur 2, der dels viser forskellen mellem hf samt stx, htx og hhx i årene 2010-2022, samt forskellen mellem de to uddannelsesretninger, når der tages højde for elevernes karakterer i grundskolen.

Karaktergennemsnittet er steget med ca. 1,4 karakterpoint på stx, htx og hhx fra 2010 til 2022, mens det er steget med 0,4 karakterpoint på hf. Samtidig var karaktergennemsnittet i 2022 på stx, htx og hhx 1,4 karakterpoint højere end på hf. Samlet gives der således højere karakterer på stx, htx og hhx end på hf.

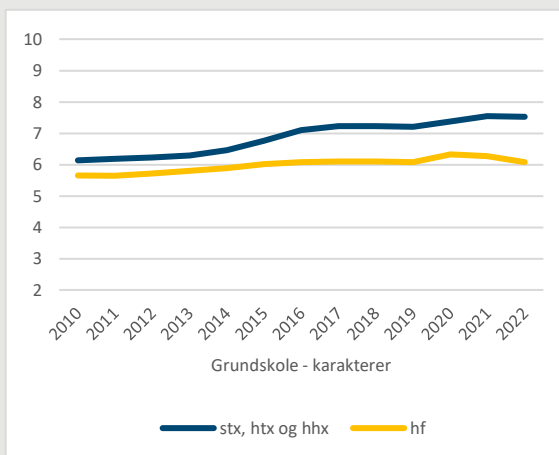
Billedet ændrer sig imidlertid, når der tages hensyn til karaktergennemsnittet i grundskolen, for her får elever på hf i gennemsnit højere karakterer sammenlignet med stx, htx og hhx. Dvs. elever med en hf-eksamen får i gennemsnit højere karakterer sammenlignet med elever på stx, htx eller hhx på samme faglige niveau.

Figur 2

Karaktergennemsnit ved gymnasial uddannelse og grundskolen (2010-2022) – stx, htx og hhx sammenlignet med hf

Karaktergennemsnit ved gymnasial uddannelse (2010-2022) – stx, htx og hhx sammenlignet med hf

Anm.: CEPOS har ikke adgang til personregistre over karaktererne på en gymnasial uddannelse for 2023

Kilde: CEPOS-beregninger på Danmarks Statistiks personregistre

Ved at fastholde karakterkravene til hf og skærpe kravene til stx, htx og hhx vil flere elever formodentlig vælge en hf. Disse elever vil i gennemsnit opnå en højere karakter på hf, end de ville have fået på en 3-årig uddannelse.

Årsagen til forskellen i de gennemsnitlige karakterer mellem hf og stx, htx og hhx er ikke undersøgt nærmere. Der er dog to væsentlige forskelle mellem de to uddannelser. På hf indgår kun eksamensresultaterne i karaktergennemsnittet, mens det på stx, htx og hhx er en kombination af standpunkts- og eksamens karakterer. Samtidig skal flere fag afsluttes på et højere niveau på stx, htx og hhx end på hf.

Uddannelse efter 5 år

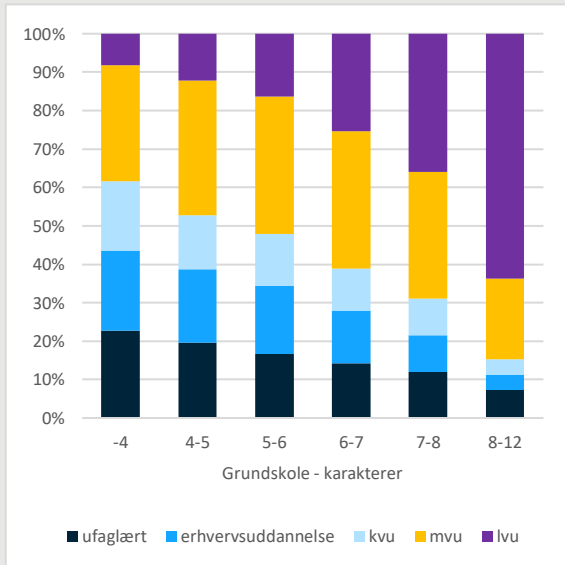
De nuværende optagelsesregler blev introduceret i 2019, og derfor er det ikke muligt at vurdere konsekvenserne på længere sigt. Vi har derfor undersøgt de elevers uddannelsesstatus i 2022, der dimitterede fra en gymnasial uddannelse i 2017. Den gang var optagelseskravene mindre, men det er fortsat muligt at vurdere, om karaktererne fra grundskolen havde betydning for elevernes uddannelsesstatus 5 år senere.

Ca. 20 pct. af eleverne på en 3-årig gymnasial uddannelse i 2017 har fem år senere ikke anvendt uddannelsen til at blive optaget på en videregående uddannelse. For elever med mindre end karakteren 5 i grundskolen var denne andel 40 pct. Halvdelen af disse var fortsat ufaglærte, mens den anden halvdel havde taget eller var i gang med en erhvervsuddannelse. På hf havde 44 pct. ikke anvendt deres hf-eksamen til en videregående uddannelse. For elever med mindre end karakteren 4 i grundskolen var denne andel 52 pct. Af disse havde 42 pct. påbegyndt eller afsluttet en erhvervsuddannelse i 2022.

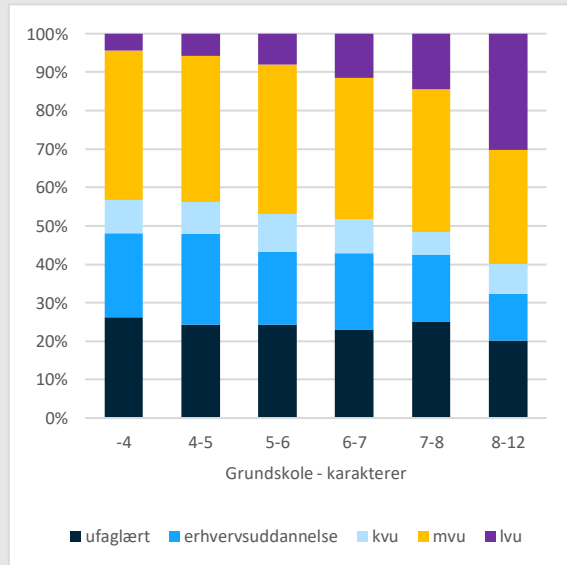
Figur 3 viser sammenhængen mellem karakterer i grundskolen og uddannelsesstatus 2022, for de elever der dimitterede i 2017, dvs. fem år tidligere. De faktiske tal fremgår af bilag 4. Andelen af elever, der tager en videregående uddannelse, er større for fra stx, htx og hhx end for hf. Sammenhængen mellem karaktererne i grundskolen og andelen af elever, der tager en videregående uddannelse, er også større for stx, htx og hhx end for hf. Dette er dog primært tilfældet for elever, med mindst 6 i karakter i grundskolen.

Figur 3

Uddannelsesstatus 2022 - fem år efter afsluttet stx, htx eller hhx (2017)

Uddannelsesstatus 2022 - fem år efter afsluttet hf (2017)

Kilde: CEPOS-beregninger på Danmarks Statistiks personregistre

Konsekvenserne af skærpede karakterkrav er vanskelige at vurdere. De nuværende optagelseskrav på mindst 5 for stx, htx og hhx og mindst 4 på hf, sikrer, at en større andel af de dimitterede elever anvender den gymnasiale uddannelse til en videregående uddannelse. Skærpes karakterkravene yderligere til fx 6 eller 7 for de 3-årige gymnasiale uddannelser, vil denne andel stige for disse uddannelser.

Sammenfatning, perspektiver og politikforslag

Vores analyse viser, at skærpede karakterkrav til de gymnasiale uddannelser alt andet lige vil give en betydelig reduktion i antallet af personer, der får en gymnasial uddannelse uden de bruger den til at søge ind på en videregående uddannelse. Det vil dog også fortsat være et betydeligt problem, da et karakterkrav på 7 kun fjerner halvdelen af problemet. På den anden side vil der være en betydelig omkostning i form af, at man samtidig kommer til at afvise mange unge, der på trods af lave karakterer fra folkeskolen alligevel er i stand til at gennemføre gymnasiet og komme ind på en videregående uddannelse. Det gælder også for en stor del af de elever, der allerede i dag ikke opfylder de eksisterende adgangskrav.

Det fremgår af regeringsgrundlaget, at regeringen vil se på mulighederne for at skærpe adgangskravene til de gymnasiale uddannelser. Tiltaget er nævnt i forbindelse med regeringens målsætning om at styrke erhvervsskolerne.

Konsekvenserne af et mindre optag på de gymnasiale uddannelser er dog usikre. Rockwoolfonden har vist, at skærpelserne af karakterkravene i 2019, hvor karakterkravene til stx, htx og hhx blev hævet fra 4 til 5 og fastsat til 4 på hf, kun gav et beskedent meroptag på erhvervsuddannelserne³. Derfor kan man med rette spørge om, hvad der derudover kan være formålet med at begrænse optaget til de gymnasiale ungdomsuddannelser.

I denne analyse har vi set nærmere på, om skærpede karakterkrav kan anvendes til i højere grad at afvise unge, der alligevel ikke gennemfører eller ikke bruger deres ungdomsuddannelse til noget.

Det har også været fremført, at et skærpet karakterkrav samtidig skulle afhjælpe et problem med det faglige niveau i gymnasiet. For det første er det ikke soleklart, hvor stort problemet med fagligheden i gymnasiet egentlig er, eller i hvilken grad disse problemer i givet fald særlig grad er knyttet til de elever, der har de laveste karakterer fra grundskolen. Eksempelvis tyder en systematisk gennemgang af udviklingen i fagenes indhold ikke på et generelt lavere fagligt niveau⁴, og det er kun godt en tredjedel af gymnasielærerne, der mener, at de nuværende karakterkrav bør skærpes⁵.

Vores analyse viser, at såfremt man ønsker at øge fagligheden i gymnasiet, kunne det være værd at overveje, om der er andre veje hertil end skærpede karakterkrav, da de jo som før nævnt også har en væsentlig omkostning. I den forbindelse er det mest oplagte at se på de incitamenter taxametersystemet giver skolerne. Hovedparten af skolernes bevillinger fastsættes på baggrund af antallet af elever. Her vægter det mest, hvor mange elever der går på skolen – uanset hvilket fagligt niveau de opnår, jf. nedenstående tabel 1. Hertil kommer et mindre takstbeløb for de studerende, der færdiggør uddannelsen, og for STX er der også en tillægstakst bestående af fag på A-niveau. Kort sagt er skolens økonomi altså primært afhængig af, at den formår at tiltrække og fastholde elever på skolen – uanset hvilket fagligt niveau de opnår. Hertil kommer en mindre økonomisk belønning for de elever, der består eksamen. Der er således ikke i dag i takstsystemet et incitament til at fokusere på elevernes faglige udvikling ud over beståelsesniveauet. Hvis man ønsker at styrke fagligheden i gymnasiet mere generelt, ville det derfor være oplagt at undersøge mulighederne for at lade en del

³ [Adgangskrav på de gymnasiale uddannelser og optag på erhvervsuddannelserne - ROCKWOOL Fonden](#)

⁴ <https://www.uvm.dk/-/media/filer/uvm/aktuelt/pdf18/180525-den-faglige-udvikling-i-gymnasiet.pdf>

⁵ <https://gymnasieskolen.dk/articles/en-tredjedel-af-gymnasielaererne-vil-have-hoejere-adgangskrav-til-gymnasiet/>

af taxameterbevillingen afhænge af skolens faglige løfteevne⁶ og så til gengæld reducere den del af taxameterbevillingen, der kun afhænger af antal elever.

Det kunne også være en mulighed at lade taxameterbevillingen afhænge af, hvor mange elever, der søger ind på en videregående uddannelse efter gymnasiet. Det vil dog være vanskeligt at lave en model for i praksis, da mange venter 1, 2 eller flere år efter gymnasiet med at søge ind på en videregående uddannelse. Derfor kommer gymnasiets bevilling i givet fald til at afhænge af adfærden hos elever, der blev undervist for adskillige år siden. Der kan i mellemtiden være sket meget i forhold til udskiftning af lærere og ledelse. Både aktuelle elever og lærerne på skolen kommer således til at betale for "fortidens synder", som de i høj grad ikke har haft indflydelse på. Derfor giver denne type model ikke de stærkeste incitamenters til at få eleverne videre på en videregående uddannelse. Desuden er elevernes adfærd efter de har forladt den pågældende skolen kun noget, som lærerne på skolen har begrænset og indirekte indflydelse på. Derfor er det mere oplagt at se på, hvordan man kan lave en model med bedre incitamenters, der er direkte rettet mod de unge, der tager beslutningen om, hvad de vil bruge deres ungdomsuddannelse til.

Hvis man skal gøre det mere omkostningsfuldt for de unge at tage en ungdomsuddannelse, som de efterfølgende ikke bruger til noget, vil det være oplagt at se på en reduktion af SU'en på ungdomsuddannelserne. Da det vil gøre det øge de unges omkostninger ved at tage en ungdomsuddannelse, som de ikke efterfølgende bruger til at læse videre på en videregående uddannelse eller på anden måde opnå et økonomisk afkast af uddannelsen.

På andre områder har man set, at brugerbetaling er en yderst effektiv metode til at begrænse et overforbrug af skattefinansierede offentlige ydelser. Det gælder eksempelvis for indførelse af brugerbetaling for konsultationer hos egen læge⁷. På den baggrund kunne det også være værd at overveje, om det er muligt at konstruere en velfungerende model for ungdomsuddannelserne, der giver en bedre incitamentsstruktur – fx hvis man ikke ønsker at røre ved SU'en. Dette vanskeliggøres dog i praksis af, at en meget stor del af eleverne på ungdomsuddannelserne er under 18 år i en stor del af den tid, hvor de går på ungdomsuddannelsen. Derfor vil det umiddelbart være mest oplagt at starte med at overveje en ændret taxametermodel og/eller en reduktion af SU'en, hvis man ønsker, at færre unge skal tage en ungdomsuddannelse, som de ikke bruger til noget.

Tabel 1

2024-takster pr. elev til gymnasiale uddannelser eksklusive moms (kr.)

	Undervisnings-takst	Bygnings-takst	Fællesudgifts-takst	Færdiggørelsestakst	A-niveau-tillægstakst
Stx	59.710	9.280	6.970	14.120	11.670
HF	71.250	10.700	8.940	10.090	0
Hhx	57.800	6.080	5.650	14.660	0
Htx	66.220	11.420	7.970	21.510	0

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet⁸

⁶ <http://cepos.dk/artikler/undervisningseffekt-i-gymnasiet-2023/>

⁷ <https://cepos.dk/artikler/indfoer-brugerbetaling-paa-135-kr-for-laegebesoeg/>

⁸ <https://www.uvm.dk/institutioner-og-drift/oekonomi-og-drift/regulerede-institutioner/takstkatalog-og-finanslov/takstkatalog>

Bilag

Bilag 1: Metode

Data er baseret på elever optaget på gymnasiale uddannelser afgrænset til stx, htx, hhx og hf. Perioden afhænger af de enkelte analysespørgsmål, men samlet er data analyseret for årene 2008-2022.

Optagelseskravene til de gymnasiale uddannelser er fastlagt ud fra de gennemsnitlige standpunktskarakterer i 9./10. klasse og eksamensresultaterne ved de lovbundne prøver ved folkeskolens afgangseksamen. I analysen anvendes ét samlet karakterkrav, der er beregnet som den mindste af henholdsvis gennemsnittet af standpunktskaraktererne eller eksamenskaraktererne. En elev med 7 i gennemsnit standpunktskarakter og 8 i eksamenskarakterer indgår i analysen med et karaktergennemsnit på 7.

Elevernes optag på og gennemførelse af gymnasiale uddannelser er baseret på elevregistret (KOTRE). Elevernes uddannelsesstatus i 2022 er ligeledes baseret på elevregistret.

Bilag 2: Adgangskrav til gymnasiale uddannelser efter 9. og 10. klasse

Efter 9. klasse	Efter 10. klasse
<p>Hhx, htx og stx - eleven skal</p> <ul style="list-style-type: none"> være vurderet uddannelsesparat med mindst 5 i gennemsnit af alle afsluttende standpunktskarakterer i 9. klasse have mindst 5 i karaktergennemsnit ved de bundne prøver fra folkeskolens afgangseksamen. <i>Undtagelser:</i> Mindst 5 i karaktergennemsnit ved de bundne prøver fra folkeskolens afgangseksamen. Karaktergennemsnit mellem 2 og 3 samt en vejledningssamtale med gymnasiets leder. 	<p>Hhx, htx og stx - eleven skal</p> <ul style="list-style-type: none"> være vurderet uddannelsesparat med mindst 5,0 i gennemsnit af alle afsluttende standpunktskarakterer i 10. klasse have et karaktergennemsnit på mindst 5 ved de bundne prøver fra folkeskolens afgangseksamen. <i>Undtagelser:</i> Mindst 5 i karaktergennemsnit ved de bundne prøver fra folkeskolens afgangseksamen. Karaktergennemsnit mellem 2 og 3 samt en vejledningssamtale med gymnasiets leder.
<p>Hf - eleven skal</p> <ul style="list-style-type: none"> være vurderet uddannelsesparat i 9. klasse med mindst 4,0 i gennemsnit af alle afsluttende standpunktskarakterer have mindst 4 i karaktergennemsnit ved de bundne prøver fra folkeskolens afgangseksamen. 	<p>Hf - eleven skal</p> <ul style="list-style-type: none"> være vurderet uddannelsesparat i 10. klasse med mindst 4,0 i gennemsnit af alle afsluttende standpunktskarakterer have mindst 2,0 i både dansk og matematik i 10.-klasseprøverne.

Kilde: [Adgang | Børne- og Undervisningsministeriet \(uvm.dk\)](#)

Bilag 3: Prøveafholdelse under COVID-19 pandemien

- I skoleåret 2019/20 blev alle prøver aflyst, og eleverne fik i stedet ophøjet deres afsluttende standpunktskarakterer til prøvekarakterer.
- I skoleåret 2020/21 og 2022/22 blev prøverne delvist aflyst. Der blev således kun afholdt prøver i de bundne prøver i dansk, matematik og engelsk i 9. klasse samt i dansk og matematik for elever i 10. klasse.
- For de aflyste prøver fik eleverne ophøjet deres afsluttende standpunktskarakterer til prøvekarakterer. Dette gjorde sig gældende for alle tre skoleår.
- For de afholdte prøver fik eleverne ophøjet deres afsluttende standpunktskarakter til prøvekarakter, hvis standpunktskarakteren var højere end den opnåede prøvekarakter.
- Derudover var der ved de afholdte prøver mulighed for at undlade at formulere spørgsmål til dele af pensum, som alene var gennemgået under nødundervisning uden fysisk fremmøde.

Kilde: [Resultatet fra prøverne i grundskolen i skoleåret 2022/22 er nu offentliggjort | Børne- og Undervisningsministeriet \(uvm.dk\)](#)

Bilag 4: Uddannelsesstatus i 2022 for alle dimittender fra en gymnasial uddannelse i 2017

STS, HTX og HHX

	Ufaglært	Erhvervs-uddannelse	Kort videregående uddannelse	Mellemlang videregående uddannelse	Lang Videregående uddannelse	I alt
< 5	468	444	344	769	255	2.280
5 - 6	629	663	511	1.343	618	3.764
6 - 7	843	815	648	2.119	1.510	5.935
7 til 12	2.317	1.516	1.474	6.530	14.858	26.695
I alt	4.257	3.438	2.977	10.761	17.241	38.674

HF

	Ufaglært	Erhvervs-uddannelse	Kort videregående uddannelse	Mellemlang videregående uddannelse	Lang Videregående uddannelse	I alt
< 5	520	462	174	779	103	2.038
5 - 6	208	236	124	487	101	1.156
6 - 7	237	203	89	375	117	1.021
7 til 12	282	186	83	416	265	1.232
I alt	1.247	1.087	470	2.057	586	5.447

Kilde: CEPOS-beregninger på Danmarks Statistiks personregistre